

„MONITORIZAREA PROGRAMELOR DE TIRI ÎN ACTUALITĂȚI ALE IPNA TELERADIO-MOLDOVA”

Raport de monitorizare

Perioada: 01 iulie – 31 august 2012

Proiect realizat de Asociația Presei Electronice cu sprijinul Fundației Soros-Moldova

Chisinau - 2012
www.apel.md

CADRUL METODOLOGIC

Perioada: 01 iulie – 31 august 2012

Obiectul monitorizării: conținutul principalelor ediții informative: "Panorama zilei" de la Radio Moldova, ora difuzării – 12.00 – 13.00; "Mesager" de la Tv Moldova 1, ora difuzării – 19.00 – 19.30

Scopul: determinarea calității principalelor ediții informative oferite publicului de către radiodifuzorul public național

Autorul monitorizării: Asociația Presei Electronice din Moldova

GRILA DE MONITORIZARE:

Posturi monitorizate: Radio Moldova, Tv Moldova1

Subiecți monitorizați:

- Politicieni
- Funcționari de stat
- Experți
- Cetățeni de rând

Analiza cantitativ :

- Numărul titlurilor și subiectelor în edițiile monitorizate, inclusiv ale celor analitice, de problemă și cu caracter conflictual;
- Numărul domeniilor tematice abordate;
- Frecvența aparițiilor protagoniștilor (politicieni/funcționari/cetățeni/experti);
- Geografia titlurilor/subiectelor

Analiza calitativ :

- Numărul surselor de informație în titlurile/subiectele analitice și cu caracter conflictual;
- Raportul categoriilor de protagoniști în titluri;
- Echilibrul gender în categoriile de protagoniști ai titlurilor/subiectelor;
- Calitatea limbajului;
- Calitatea sunetului/imaginii

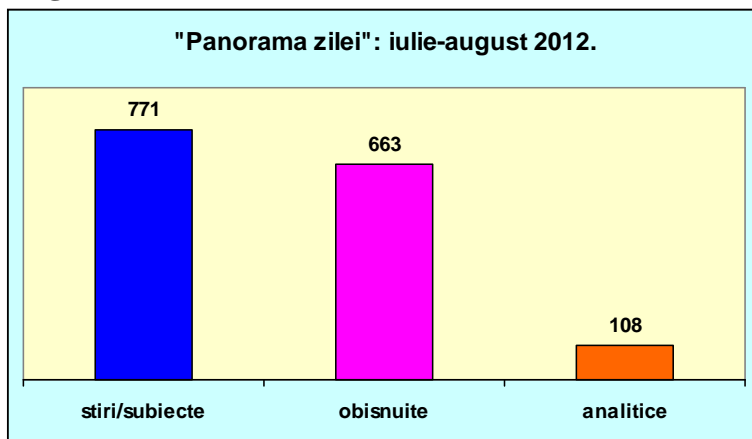
I. Radio Moldova

În perioada iulie – august curent a fost supus monitorizării principalele ediții informative „Panorama zilei” difuzată zilnic de către Radio Moldova la ora 17.00. Per ansamblu, au fost analizate, sub aspect cantitativ și calitativ, 57 de emisiuni care au cuprins 771 de titluri/subiecte.

Majoritatea subiectelor incluse în acest segment de timp (85%) au avut caracter obișnuit, iar 15% au fost de natură analitică (vezi Diagrama 1). Aadar, raportul cantitativ dintre cele două categorii de subiecte este de, aproximativ, 8 : 1. De menționat că în perioada precedentă de monitorizare a edițiilor informative (ianuarie 2012, când a fost monitorizat programul „Median

info”, similar cu „Panorama zilei”) decalajul procentual dintre subiectele simple și cele analitice constituia 11 : 1.

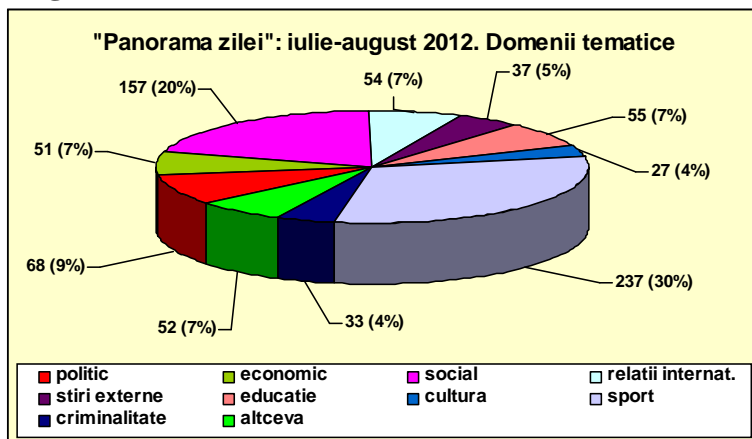
Diagrama 1

Datele obținute în urma monitorizării denotă o variație tematică a subiectelor puse pe post în perioada de referință a fost una variată. Cele mai multe subiecte s-au referit la domeniul sportului (30%), ceea ce se explică, firește, prin faptul că în luna iulie a avut loc Campionatul european la fotbal, iar în luna august - cea de-a 30-lea ediție a Jocurilor Olimpice la Londra, Marea Britanie.

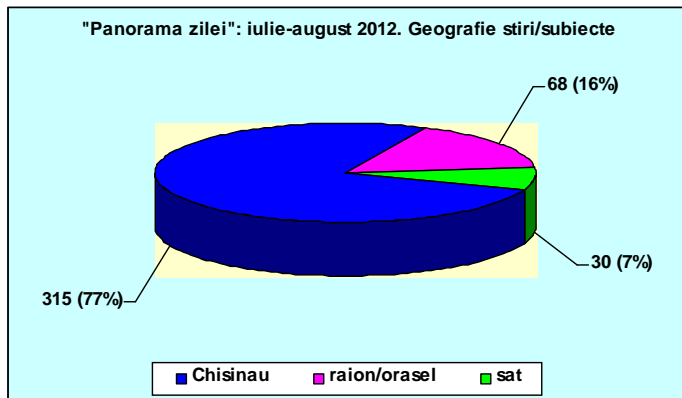
O atenție deosebită de mare a fost acordată tematicii sociale (20% din subiecte). Prin urmare, subiectele pe teme sportive și sociale au constituit 50 la sută din numărul total. Mai puțin au fost reflectate, în aceste două luni estivale, subiectele ce țin de domeniul politicii (9%), economiei (7%), relațiilor internaționale (7%), educației (7%). Evenimentele culturale au avut o vizibilitate neindreptățit de redusă - 4% din numărul total (vezi Diagrama 2).

Diagrama 2

Cât privește geografia stirilor/subiectelor se observă că, aproape la fel ca și în perioada precedentă de monitorizare a tirilor - ianuarie 2012, majoritatea covârșitoare a acestora au fost realizate în capitală - 77% (anterior - 70%), iar cele mai puțin - în mediul rural (7%, anterior - 13%) (vezi Diagrama 3).

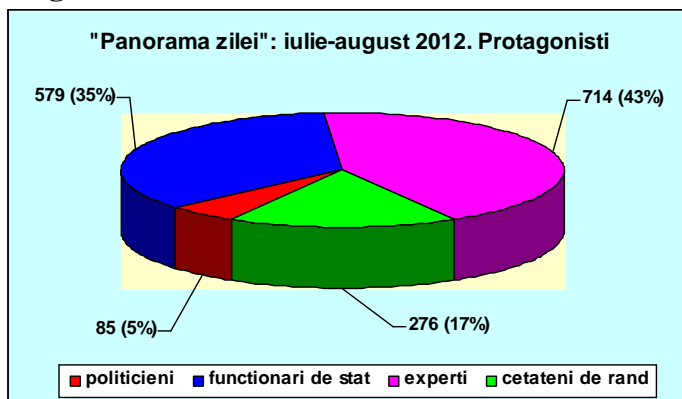
Diagrama 3

Pe parcursul perioadei monitorizate au fost prezente, în număr diferit, toate categoriile de protagoniști. Întâietatea o deține „experții” – 43% din numărul total, urmat, la mică distanță, de către „funcționarii de stat” – 35%. Pe locul al treilea în clasament se situează „cetățenii de rând” – 17%. Cea mai mică pondere, în acest sens, au avut-o „politicienii” – 5% (vezi Diagrama 4).

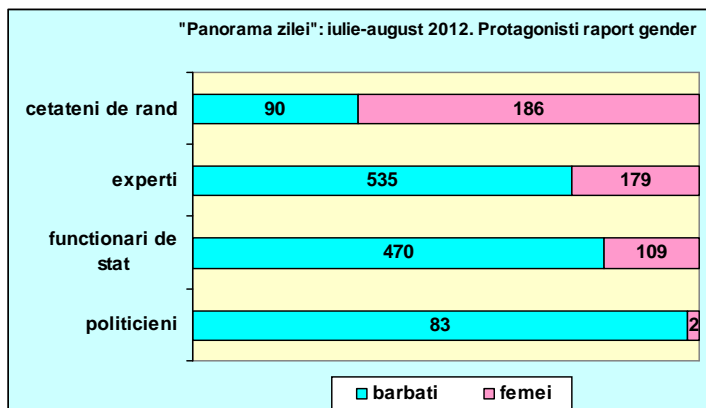
La acest capitol lucrurile stau aproximativ la fel ca și în perioada anterioară de monitorizare.

Diagrama 4

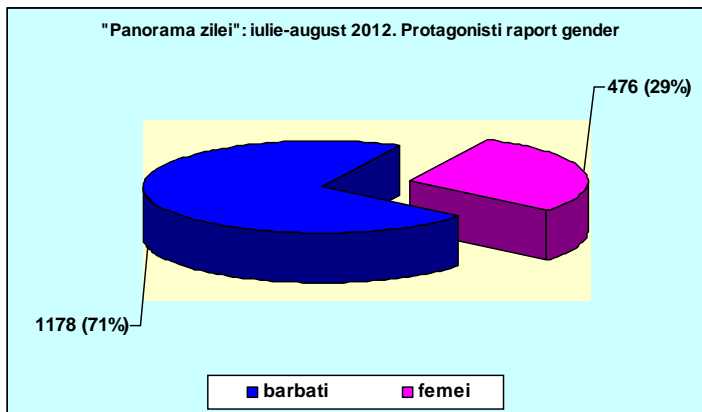
Cu referire la raportul de gen în cadrul categoriilor de protagoniști ai editiei informative „Panorama zilei” se constată următoarele: „barbații” predomină, în număr diferit, în trei din cele patru categorii, și anume: în categoria „funcționari de stat” – cam 4 : 1; în categoria „experți” – cam 3 : 1, iar în categoria „politicieni” – peste 40 : 1. În categoria „cetățeni de rând” lucrurile stau viceversa: predomină „femeile” – cam 2 : 1 (vezi Diagrama 5). În categoria „experți” numărul protagoniștilor femei s-ar putea să fie mai mare. Sub acest aspect, procentual, nu se atestă mari diferențe în comparație cu perioada de monitorizare anterioară.

Diagrama 5

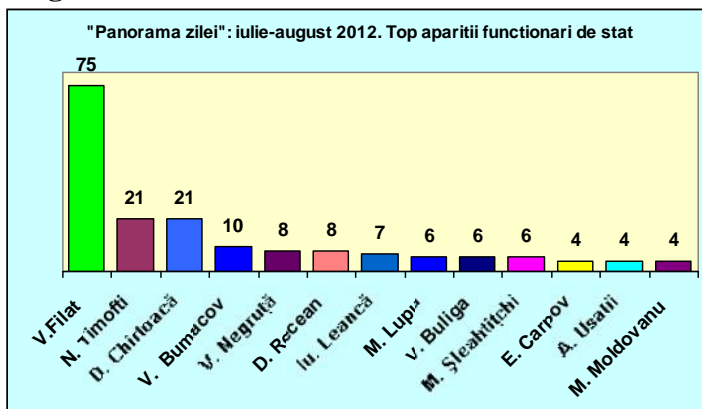
Per total, raportul „b rba i/femei” privind categoriile de protagoni ti ai tirilor/subiectelor difuzate de Radio Moldova în lunile iulie – august este, ca i mai înainte, în favoarea b rba ilor – 71% : 29% (anterior – 75% : 25%) (vezi Diagrama 6).

Diagrama 6

Un top al protagoni tilor din categoria „func ionari de stat”, care au avut patru si mai multe aparitii în editiile „Panorama zilei”, în decursul celor dou luni monitorizate, arat c pe primul loc s-a plasat premierul V.Filat (75 de aparitii) urmat, la mare distan , de pre edintele ț rii M.Timofiti i de primarul general al capitalei D.Chirtoac (câte 21 de aparitii). Ocupan ii locurilor 4-13 acumuleaz împreun 63 de aparitii, adic mai pu in decât premierul V.Filat, liderul clasamentului în cauz . În top se reg sesc mai mulți mini tri, dintre care cel al agriculturii i industriei alimentare, V. Bumacov, a avut cele mai nulte apariții - 10 (vezi Diagrama 7).

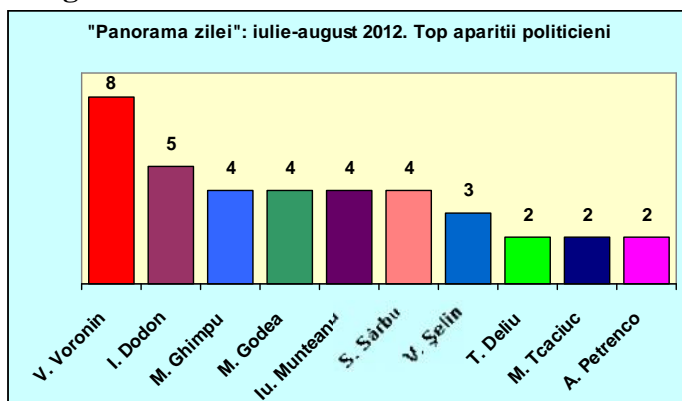
Diagrama 7

Conform datelor monitoriz rii în perioada de referin în cadrul editiei informative au aparut, în calitate de protagoni ti, 20 de politicieni de prim rang (18 b rba i i 2 femei), 10 dintre care au avut între dou și opt apariții. Primul loc între ace ti zece politicieni este ocupat de c tre V. Voronin (8 aparitii), locul al doilea îi revine lui I. Dodon (5 aparitii). Locurile 3 – 6 sunt ocupate de M. Ghimpu, M. Godea, Iu. Munteanu i S. Sârbu (câte 4 aparitii fiecare).

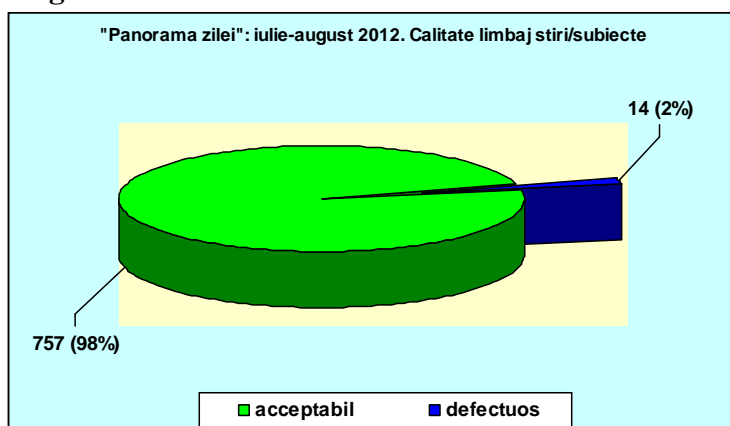
Astfel, reprezentanților opoziției le-a revenit cam jum tate din num rul total de apariții ale politicienilor în ediția informativ monitorizat (vezi Diagrama 8). În perioada precedent de monitorizare (ianuarie 2012) primele locuri într-un top similar erau ocupate de M. Lupu (11 aparitii), M. Ghimpu (10 aparitii), V. Filat (9 aparitii), M. Godea i D. Diacov (câte 6 aparitii), V. Strele i I. Hadârc (câte 5 aparitii).

Diagrama 8

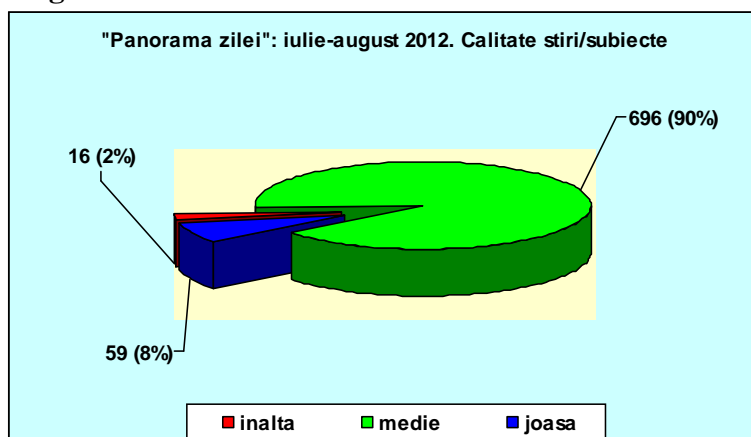
Majoritatea absolută a tirilor/subiectelor monitorizate (985) au fost scrise într-un limbaj acceptabil. Oricum, în 14 cazuri (2%) a fost constatat un limbaj defectuos (vezi Diagrama 10).

Diagrama 10

În majoritatea cazurilor calitatea tirilor/subiectelor (ca mod de concepere/realizare per ansamblu) este una bună (90%). Calitatea a 2 la sută dintre tiri/subiecte a fost apreciată ca fiind foarte bună. În același rând, 59 de subiecte (8%) au avut o calitate joasă (vezi Diagrama 10).

Diagrama 10

Câteva exemple concrete:

- În cadrul ediției din 3.07.12 jurnalistul afirmă că V. Filat și V. Ponta au comunicat pentru prima dată (vezi subiectul 4). De fapt, ei au mai comunicat anterior. Prin urmare, informația nu este corectă.
- Subiectul 4 din programul de pe data de 6.07.12 relatează despre conflictul dintre Muzeul satului și Asociația de Golf. Sunt intervievați, cu această ocazie, diferiți funcționari, nu în vreun reprezentant al Asociației în cauză.

- În emisiunea din 17.07.12 jurnalistul relatează că un grup de comunități iese din PCRM. Lipsesc reacțiile din partea PCRM.
- Subiectul 2 al ediției din 18.07.12 oferă opinia unor experți potrivit căreia bugetul pierde miliarde de lei din cauza muncii la negru. Poziția autorităților, însă, lipsește.
- Emisiunea din 20.07.12 se referă, printre altele, și la necesitatea asigurării egalității între bărbați și femei (vezi subiectul 2). Protagonistii emisiunii, însă, sunt doar bărbați. Nici o femeie care să-și spună părerea.
- În cadrul emisiunilor din 01-05 august 2012, dar și în alte ediții ulterioare, în cazul unor subiecte protagoniștii nu sunt pur și simplu prezentați.
- În emisiunea din 11.08.12 înregistrarea protagonistului s-a suprapus peste cea a prezentatorului; protagonistul subiectului 2 nu a fost prezentat.
- De la anunțarea de către moderator a subiectului 3 și până la difuzarea lui (ediția din 20.08.12) a fost făcut o pauză nejustificată de 13 sec.
- Subiectului 1 din emisiunea de pe 27.08.12 i-a lipsit finalul.
- În cadrul programului din 31.08.12 a fost o pauză în emisiune de 17 sec. De asemenea, atât moderatorul, cât și reporterul au avut ezitări și bâlbâieli destul de evidente (ne referim la subiectul 7).

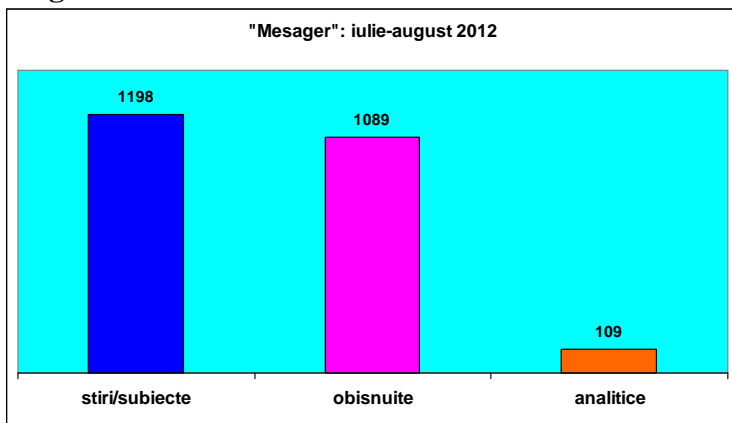
Concluzii

- În perioada monitorizată – iulie/august 2012 – ponderea subiectelor analitice difuzate în ediția informativă „Panorama zilei” de la Radio Moldova a constituit 15 la sută, ceea ce e aproape de două ori mai mult decât cea în perioada anterioară de monitorizare (ianuarie 2012).
- Cota numerică a stărilor/subiectelor pe domeniile tematice monitorizate a fost similară celei din perioada anterioară de monitorizare: jumătate din numărul total s-au referit la domeniile social și sport. Totuși, numărul insignifiant de subiecte ce au abordat sfera culturii (4%) nu pare a fi îndreptățit în perioada estivală a anului.
- Clasamentul categoriilor de protagoniști în ediția informativă „Panorama zilei” a rămas neschimbat în comparație cu cel din perioada anterioară de monitorizare.
- Ca și în ianuarie 2012, datele monitorizării din iulie-august 2012 demonstrează că raportul „gender” continuă să nu fie respectat în nici una din categoriile de protagoniști. Dacă în cazul categoriei „politicieni” disproporția este, într-un fel, de explicat, în celelalte cazuri, în special în cazul categoriei „funcționari de stat”, situația nu poate fi justificată.
- Per ansamblu, calitatea stărilor/subiectelor difuzate în perioada iulie – august 2012 de către Radio Moldova în principală ediție informativă poate fi considerată drept una bună. Cu toate acestea, în unele emisiuni mai persistă un nivel de deficiențe, cum ar fi deficiențele tehnice (în special, sunetul prost/slab), pauzele nejustificate, greșelile de exprimare, anumite ticuri verbale ș.a.

II Tv Moldova 1

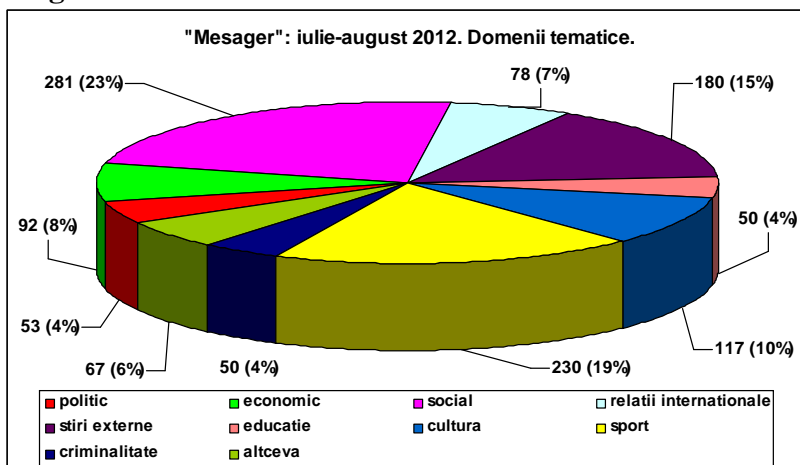
Pe parcursul perioadei iulie – august 2012 a fost monitorizat principalul jurnal al zilei – „Mesager”, difuzat de Tv Moldova 1 în fiecare seară cu începere de la 19 00. În acest timp au fost supuse analizei în total 1198 de stări/subiecte, inclusiv 1089 – obișnuite (simple, pur informative), ceea ce constituie 90% din numărul total, și 109 – analitice (de complexitate ridicată), sau fiecare al 10-lea subiect din numărul total (vezi Diagrama 1). În comparație cu perioada precedentă de monitorizare a stărilor din cadrul „Mesagerului” (ianuarie 2012) numărul stărilor simple a crescut cu 5% (90% față de 85%), iar al celor analitice, dimpotrivă, a scăzut cu 5% (10% față de 15%). De asemenea, semnificativ este faptul că numărul mediu de subiecte per emisiune a scăzut în comparație cu perioada monitorizată anterior (20 subiecte per emisiune față de 22 subiecte per emisiune în perioada anterioară).

Diagrama 1

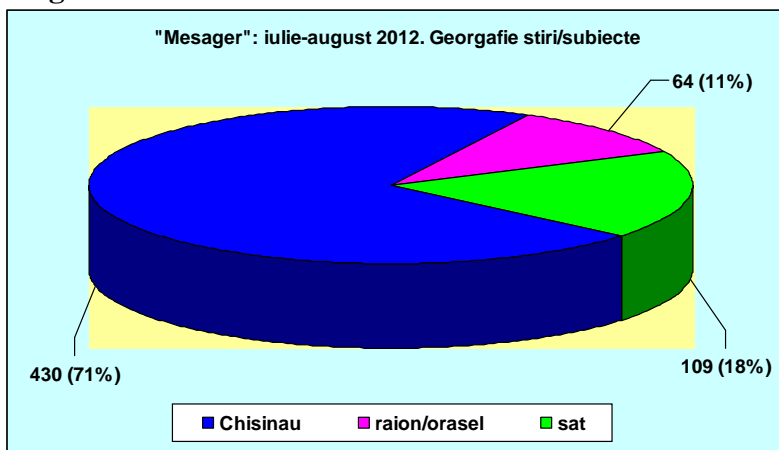
Potrivit datelor monitorizării în perioada de referință tirile au cuprins, în diferite surse, o arie tematică vastă. Aproape jumătate din materiale s-au referit la evenimentele sociale (23%) și sportive (19%), care au avut loc în lunile iulie-august. Locul 3, ca număr, l-au ocupat tirile externe – 15%. În perioada anterioară de monitorizare aproape jumătate din stiri/subiecte înneau de domeniul social (25%) și economic (20%). Fiecare al 10-ea material a avut în vizor, în lunile iulie-august, domeniul culturii (vezi Diagrama 2).

Diagrama 2

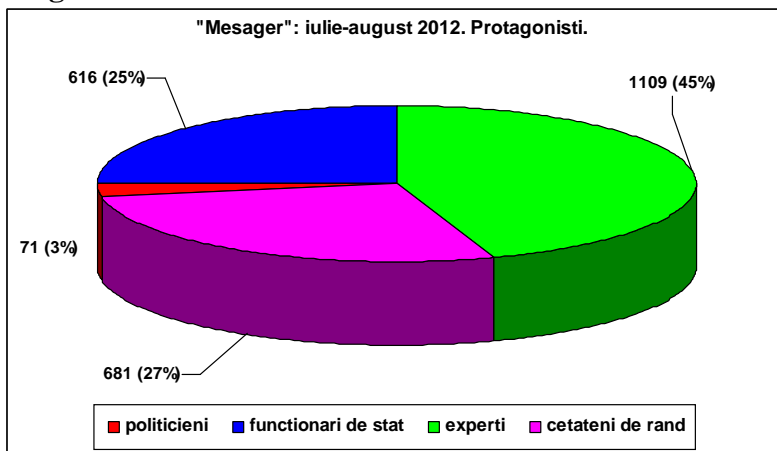
La fel ca și în perioada precedentă de monitorizare cele mai multe subiecte au fost realizate în capitală – 71 la sută, 18% sunt realizate la sate și 11% - în mediu urban (raion/oraș) (vezi Diagrama 3). A se compara cu datele monitorizării din ianuarie 2012: Chișinău – 74%, sat – 17%, raion/oraș – 9%. Observăm că la acest capitol lucrurile, practic, au rămas neschimbate.

Diagrama 3

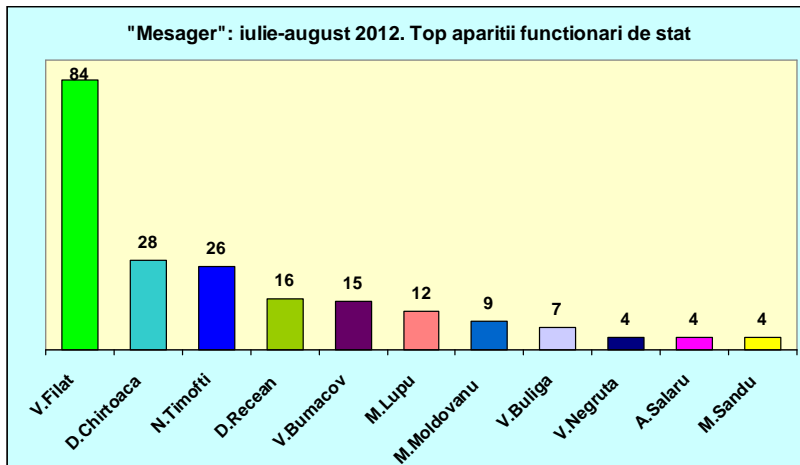
În tirile de la „Mesager” pe parcursul lunilor iulie-august 2012 apar cel mai des, în calitate de protagoniști, „experții” – aproape în jumătate din materiale (45%), o pondere semnificativă au și „cetățenii de rând” – 27%. Pe locul 3 se plasează „funcționarii de stat” – 25%. „Politicienii” au avut în această perioadă o prezență nesemnificativă (3%) (vezi Diagrama 4). De remarcat că, spre deosebire de perioada anterioară de monitorizare, a crescut vizibil rata participării la emisiuni a „funcționarilor de stat” (25% față de 17% anterior).

Diagrama 4

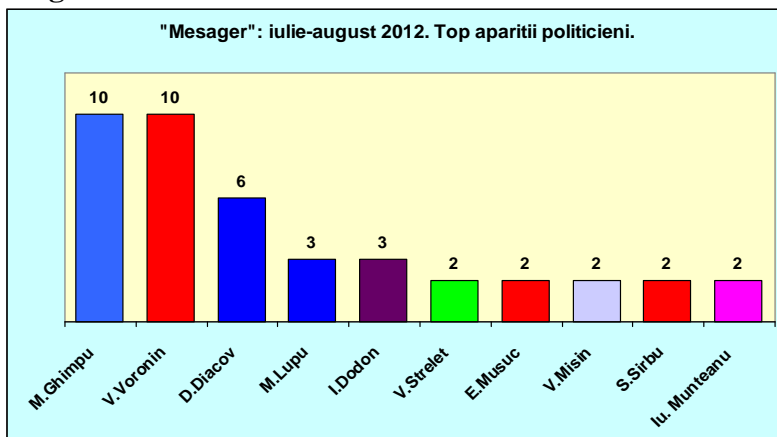
În ceea ce privește apariția funcționarilor de stat la Moldova 1 în perioada de referință cele mai multe prezențe le-a avut prim-ministrul V. Filat – 84 (de mai bine de 4 ori mai multe decât în ianuarie 2012 - 19). Pe locul doi în top se situează, la mare distanță, primarul capitalei D. Chirtoacă cu 28 de apariții, urmat îndeaproape de către președintele țării, N. Timofti (26 de apariții). Ocupanții locurilor 4-11 au acumulat împreună 70 de apariții, adică mai puțin decât liderul clasamentului de unul singur (vezi Diagrama 5).

Diagrama 5

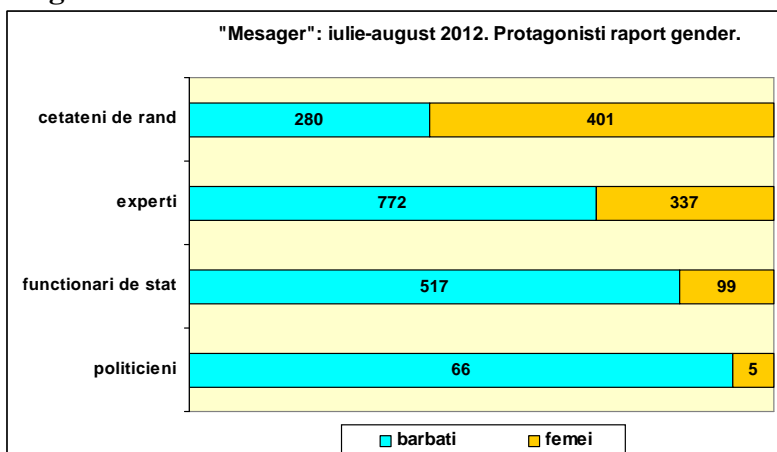
De asemenea, pe parcursul lunilor monitorizate în cadrul principalului program de știri au fost prezenți 25 de politicieni. Cele mai multe apariții le-au acumulat liderul PL, M. Ghimpu, și liderul opoziției, V. Voronin (câte 10). Locul 3 în acest top îl ocupă D. Diacov – cu 6 apariții. Locurile 4 – 5 sunt împărțite de către M. Lupu și I. Dodon (câte 3 prezențe fiecare) (vezi Diagrama 6). De semnalat faptul că V. Filat nu a apărut în acest rând știri la Tv Moldova 1 în calitate de protagonist „politician”. În luna ianuarie 2012 clasamentul arăta altfel. Primele 5 locuri erau ocupate de M. Ghimpu (14 ori), M. Lupu (13 ori), V. Filat (11 ori), V. Voronin (7 ori) și I. Dodon (6 ori).

Diagrama 6

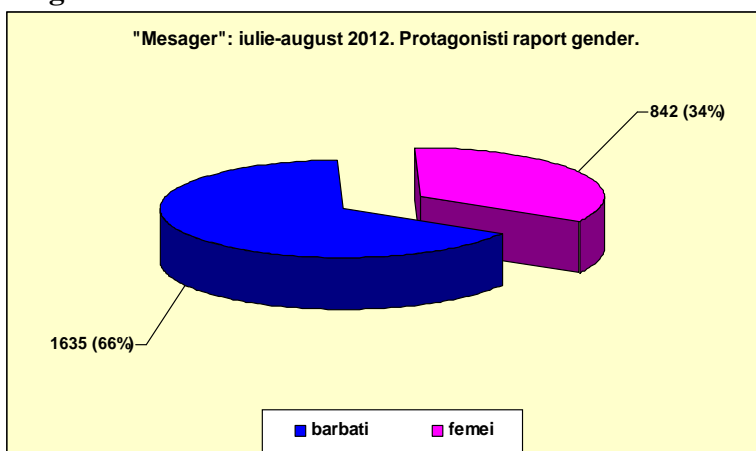
Ca i în perioada anterioar de monitorizare a „Mesagerului” balan a se înclin în favoarea femeilor doar în cadrul categoriei de protagoni ti „cet eni de rând” (401 femei : 280 b rba i). În cadrul celorlalte trei categorii de protagoni ti ai tirilor raportul gender, de i diferit ca procentaj, este vizibil în favoarea b rba ilor (vezi Diagrama 7).

Diagrama 7

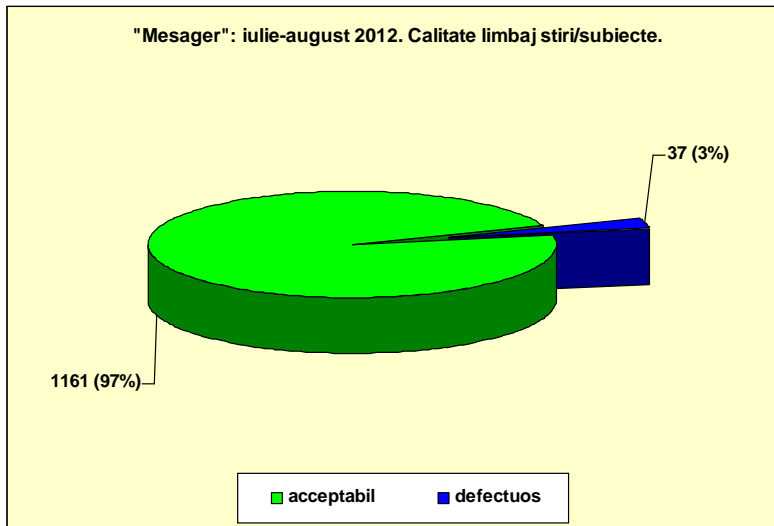
Per ansamblu, num rul protagoni tilor-femei constituie ceva mai mult de o treime din num rul total de protagoni ti ai programului principal de tiri de la Tv Moldova 1 (vezi Diagrama 8).

Diagrama 8

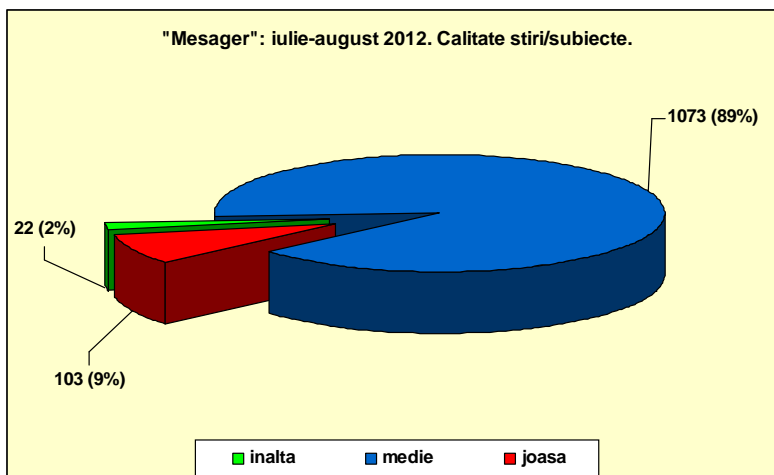
În majoritatea covâr itoare a cazurilor calitatea limbajului tirilor/subiectelor difuzate de Moldova 1 în perioada de referin corespunde rigorilor în vigoare. Cu toate acestea, în urma monitoriz rii s-a constatat c 37 de subiecte sufer de anumite deficien e (vezi Diagrama 9).

Diagrama 9

În ceea ce privește calitatea tirilor/subiectelor, luate în complexitate, datele monitorizării arată următoarele: marea majoritate sunt de calitate bună (89%), o mică parte dintre ele sunt de calitate foarte bună (2%), iar aproximativ a 10-ea parte (9%) din numărul total sunt de o calitate îndoielnică (vezi Diagrama 10). Pentru comparație: în perioada monitorizată anterior 3% din tiri/subiecte au fost calificate de experți drept necorespunzătoare standardelor de calitate.

Diagrama 10

Exemplificăm:

- În data de 3.07.12 nici înainte, nici pe parcursul și nici după „Mesager” prezentatorul tirilor nu a fost prezentat. Poate era preconizat în subtitrele de la sfârșitul jurnalului, însă, imediat după „Mesager”, a început blocul de publicitate. De asemenea, în cadrul subiectului 2 protagonistul nu este prezentat în nici un fel.
- În cadrul emisiiei din 7.07.12 s-a produs o pauză destul de lungă înainte de punerea pe post a subiectului 3 anunțat de prezentatoare. De asemenea, înainte de demararea subiectului s-au auzit niște sunete bizare.
- Prezentatorul tirilor difuzate pe 10.07.12 nu a fost identificat nici verbal și nici prin subtitrare. De mai multe ori l-a întrerupt pe invitatul său din studio la jumătate de frază fără nici un motiv. La fel, de câteva ori a folosit expresia „deputații liberali”, când, de fapt, se referea la AIE, care, din câte se știe, este alcătuită nu numai din liberali.
- Prezentatorul principalului jurnal de tiri din 11.07.12 vorbește prea repede, nu face pauze, de aceea se pierde din claritatea mesajului.
- Subiectul 3 prezentat de moderator în cadrul „Mesagerului” din 15.07.12 se referă la starea drumurilor și apeductelor, iar primul protagonist vorbește despre... cazangerii.

- În “Mesagerul” de pe 16.07.12 a treia tire este una cu caracter conflictual, însă este prezentat doar o singur surs .
- Denumirea subiectului subtitrat “Troleibuz cu fast” prezentat în cadrul emisiunii din 17.07.12 nu este nici corect din punct de vedere lingvistic, nici adecvat coninutului. În plus, prezentatorul afirm următoarele: „Îndelung promis de autorii noului troleibuz made in Moldova i-a determinat pe oficiali să se întreacă la discursuri pompoase”. Pe cine din oficiali și ce fel de discursuri pompoase a avut în vedere autorul? Deoarece secvențele video nu confirmă afirmațiile moderatorului. Mai mult, este utilizat un procedeu tehnic, prin care o frază aparținând primarului D. Chirtoacă este reluată de 3 ori, lucru inadmisibil în țiri, și utilizat frecvent, pe timpuri de „NIT”.
- Subtitrele CER DEMISIA PRIMARULUI nu coincid cu conținutul întregului subiect și se bate cap în cap chiar cu titlul materialului anunțat de moderator: CONDAMNAREA REGIMULUI TOTALITAR COMUNIST CONTINU ! (vezi emisiunea „Mesager” din 20.07.12).
- Subiectul 4 din cadrul emisiunii din 11.08.12 relatează despre conferința privind problemele cu care se confruntă tinerii, dar nu este intervievat nici un tânăr, cu excepția unui lider ONG care se ocupă de problemele tinerilor.
- “Mesagerul” din 15.08.12 conține un subiect despre un proiect care ar prevedea amendarea localurilor ce permit accesul copiilor și adolescenților pe timp de noapte. Lipsesc, însă, părerile patronilor, părinților, copiilor.
- Într-unul dintre subiecte sunt demonstrate mai multe fragmente ale unor obiecte descoperite recent de către arheologi, dar... acoperite de buștiera cu subtitrele DESCOPERIRE ISTORICĂ și MESAGER (vezi emisiunea din 17.08.12).
- În emisiunea din 19.08.12 lipsește rubrica “sport”.

Concluzii

- În perioada monitorizată Tv Moldova 1 a difuzat în total 1198 țiri/subiecte, dintre care - 90% obișnuite și 10% cu caracter analitic, ceea ce înseamnă că, în comparație cu perioada de monitorizare precedentă (ianuarie 2012), numărul țirilor pur informative a crescut cu 5% în detrimentul celor analitice. De asemenea, în medie 1 emisiune conține 20 de subiecte – cu 2 subiecte mai puține decât în perioada precedentă .
- țirile/subiectele difuzate în lunile iulie – august 2012 au acoperit un câmp tematic variat, o atenție sporită acordându-se evenimentelor din domeniul social, dar și celor din domeniul sportului și culturii. O cot considerabilă au avut-o și țirile externe.
- Spre deosebire de perioada de monitorizare anterioară se atestă o creștere simțitoare a gradului de vizibilitate în cadrul “Mesagerului” a protagoniștilor “funcționari de stat” – 25% față de 17% în luna ianuarie 2012. Cel mai des a apărut la Moldova 1 în această calitate premierul V. Filat – 84 de apariții (de 4 ori mai des decât în perioada precedentă de monitorizare).
- Calitatea limbajului, în ansamblu, este una acceptabilă.
- Calitatea țirilor/subiectelor, pe anumite segmente, necesită îmbunătățiri.

Concluzii finale

1. Rezultatele monitorizării demonstrează că la Radio Moldova, practic, este menținută calitatea știrilor/subiectelor informative la nivelul înregistrat anterior. Pe segmente separate sunt atestate unele îmbunătățiri.
2. La Tv Moldova 1 calitatea știrilor/subiectelor informative, pe unele segmente, este menținută la nivelul înregistrat anterior, pe altele, însă, s-a diminuat.

Recomandări finale:

1. Edițiile informative de la Radio Moldova pot fi îmbunătățite printr-o planificare mai riguroasă a tematicii, printr-o coordonare mai judicioasă a activităților echipei redacționale, printr-o analiză periodică a lucrului îndeplinit.

2. Este stringent necesar ca echipa "Mesagerului" de la Tv Moldova 1 sa renunte la utilizarea procedeelor tehnice care sunt in stare sa distorsioneze mesajul din stiri. Este oportuna o echilibrare a prezentelor tuturor categoriilor de protagonisti in stiri/subiecte, care sa le confere acestora de la urma credibilitatea necesara.